De vele facetten van Adrie Vermetten

De vele facetten van Adrie Vermetten

Brod Buwalski

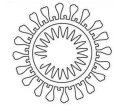

Uitgeverij De Kroon
West-Woensel
2020

Dit boek is mede mogelijk gemaakt dankzij café-biljart San Remo.

Coverontwerp: O.B. Kunst
ISBN 9789464059519
© 2020 individuele auteurs

Paradise regained

'Het Expressionisme is in de eerste plaats een stroming in de beeldende kunst die een reactie was op het Impressionisme,' zei Adrie nadat hij een flinke hap Chipito's had genomen. 'De expressionistische kunstenaars wilden met hun schilderijen hun innerlijke gevoelens tonen en daarom gebruikten zij harde kleuren, zoals dieprood en felblauw. Min of meer tegelijk hadden ook dichters de wens om hun gevoelsleven fel te uiten – ook zij worden expressionisten genoemd. Ook zij gebruikten kleuren in hun werk.'

Chipito's zijn een soort gebakken lucht. Wel goed gebakken, dat wel. De ene lucht is beter gebakken dan de andere.

'Een bekend expressionistisch schilderij is *De toren van blauwe paarden* van Franz Marc. Het was een choquerend schilderij: hoezo zijn paarden blauw? Hoezo vormen paarden een toren? Maar ja, als een kunstenaar zich wil uiten door een toren van blauwe paarden te schilderen, dan schildert hij een toren van blauwe paarden.'

Hoe zouden ze Chipito's eigenlijk maken? Hoe krijgen ze die lucht zo in die fliedertjes chipsachtige materie geblazen?

'Marsman lijkt met zijn gedicht 'Paradise regained' aan te sluiten bij het schilderij van Marc, want ook hij gebruikt de kleur blauw. Twee keer maar liefst! Er is sprake van blauwe bergen en van blauwe matrozen. Kleuren kunnen allerlei symbolische betekenissen hebben, in het katholicisme is blauw positief, want het is de kleur van Maria; er worden echter ook negatieve gevoelens gekoppeld aan blauw, zoals in de uitdrukking 'een blauwtje lopen'. Welke associaties Marsman had bij zijn gebruik van blauw is niet bekend, het gaat er ons nu om welke associaties wij hebben bij deze kleur. Welke betekenis hechten wij nu aan het blauw van Marsman? Het gedicht straalt een sterke levenslust uit: de dag begint op een spectaculaire manier en dan is er ook nog een mooie vrouw die prachtig zingt – ja, zo gaat een man graag naar het paradijs.'

Waar smaken Chipito's naar? Het is een kaassmaak, dat zeker, maar wat voor kaassmaak? Geen gewone kaas hoor, geen jongbelegen goudse kaas, dat is zeker. Ook geen schimmelkaas.

'Het gedicht begint met een 'Natureingang', een middeleeuwse manier om een gedicht te beginnen. De dichter begint dan met de beschrijving van de natuur om vervolgens zijn eigen gevoelens hieraan te koppelen. Doet Marsman dat ook? Hij heeft het over de zon en de zee die bliksemend openspringen, en dat er een wind waait langs de blauwe bergen. Dat is een Natureingang, maar wel een expressionistische. Zijn de bergen nog blauw van de kou in de ochtend? Dat ze zich daarna warmen aan het vuur. Is de wind warm? Want de wind is als een antilope – een rare vergelijking met als. Wie legt deze vergelijking uit? De dichter in ieder geval niet, hij laat het open. Alsof het een heel normale vergelijking is, alsof iedereen hem dagelijks gebruikt. Het tegenovergestelde is waar, iedere lezer mag er zijn eigen gedachten bij hebben – op voorwaarde dat deze gedachten passen binnen het gedicht.'

Schimmelkaas zou wel een leuk idee zijn. Potverdorie! Wat een goed idee. Dat moest een gat in de markt zijn. Schimmelchipito's.

'In de tweede strofe is er een ik-figuur. Althans, er staat het woordje 'mijn'. Er is iemand met een blonde vrouw aan zijn zij. Wie die vrouw is? Ze lijkt wel een soort godin. Zou zij geassocieerd kunnen worden met Maria? In de eerste strofe staat de kleur blauw, in de laatste strofe staat de kleur blauw. De vrouw staat ertussenin. Wie zij is, vertelt het gedicht niet, maar ze is er, nadat de dag bliksemend begon.'

Er zijn geen schimmelkaaschipito's, maar wel pindakaaschipito's. Maar die zijn goor. Wie dat bedacht heeft, dient met vreselijke zweepslagen getuchtigd te worden. Pindakaaschipito's zouden verboden moeten worden.

'We kunnen 'Paradise regained' ook tegendraadser lezen, dat er niet slechts zorgeloosheid heerst in het leven. Water staat in de kunst vaak symbool voor een overgang van de ene staat naar de andere. Niet voor niets moet je volgens de Griekse mythologie de rivier de Styx oversteken om in het dodenrijk te komen, deze symboliek zien we ook in het gedicht 'De moeder de vrouw' van Martinus Nijhoff. En als we ons afvragen waar het paradijs ligt, dan is

het Christelijke antwoord dat je het paradijs in komt na je dood. Het gedicht van Marsman barst enerzijds van het leven, door woorden als 'zon', 'zee' en 'fonteinen van licht', maar anderzijds kunnen we ook denken aan de dood bij dit gedicht.

Het vervelende van Chipito's is dat ze zo aan je tanden plakken. En dat je handen er zo vies van worden. Zo vies dat je je handen moet wassen voor het plassen.

Bij de combinatie van schip en zingen worden we niet direct vrolijk, omdat de associatie met de Sirenen en met Lorelei snel gemaakt. De Sirenen en Lorelei zijn zingende vrouwen die zo mooi zingen, dat iedere schipper met zijn schip erheen moet. Zo loopt zijn schip op de rotsen om met man en muis te vergaan. De zang van de vrouw heeft een 'held're, verruk-lijk-meeslepende wijs' – is die meeslependheid niet precies het gevaar? Zit in dat woord niet juist de aanlokkelijkheid? Je moet je immers juist niet laten meeslepen door de zang van de Sirenen en van Lorelei. Menig zeeman wordt dus niet blij van een zingende vrouw bij zijn schip, hij zal eraan ten onder gaan. Krijgt 'Paradise regained' niet een soort wrange bijsmaak met deze associaties?'

Er zou een internationale Chipito-dag moeten komen. Een dag waarop we in de hele wereld stil staan bij dit bijzondere zoutje. Neem er een in je hand en kijk er eens goed naar. En dan ook echt goed kijken!

'Leven en dood gaan hand in hand, ze horen bij elkaar. Het gedicht begint vol levenslust en levenskracht, met het spattende begin van de dag. En de blonde vrouw zingt een mooi melodie, zorgeloos gaat de ik-figuur naar het paradijs. Maar beseft hij wel dat hij dit paradijs pas na de dood kan binnengaan? Dat hij zich niet moet laten leiden en meeslepen door Lorelei? Of hoort dat misschien juist bij het grootse en meeslepende leven? Dood gaan we allemaal, dan maar zorgeloos en met een mooie vrouw die zingt…'

Je kunt er ook in stikken. Wat een dood is dat: gestikt in een Chipito. Terwijl Lorelei zingt.

Brod Buwalski

Addergebroed

Er was eens een prachtig koninkrijk met heuvels, rivieren, woestijnen, bossen en veertien eilanden. Het was een koninkrijk waar de lavendelvelden reikten zover het oog kon zien en de neus kon ruiken. Een koninkrijk met een burgerij die gehoorzaamde en die relatief gelukkig was. Te midden van al deze pracht stond een gigantisch kasteel, dat aan alle moderne veiligheidswetten van de vijftiende eeuw voldeed. De loopbrug ratelde niet harder dan zestig decibel en de poortwachters waren ridders van de hoogste orde. Vanzelfsprekend werd het kasteel bewoond door een koning en koningin. Volgens goed middeleeuws gebruik was het oudste kind een zoon. Vijftien jaar oud was hij nu.

'Prins Adrie! Kroonprins der Heuvellanden, Jonkheer van Beekburg, Graaf van Hierhoven, Landvoogd van Vloedland! Kom onmiddellijk naar mijn spreekzaal!' bulderde een bijzonder luide stem door het kasteel. De stem was van niemand minder dan Koning Adrianus VI, Koning der Heuvellanden, Graaf van Beekburg, Vorst van Ebland, Beschermheer der Veertien Eilanden.

Op zojuist gelakte schoenen flaneerde Prins Adrie door de lange gangen van het kasteel.

'Koning Adrianus VI, Koning der Heuvellanden, Graaf van Beekburg, Vorst van Ebland, Beschermheer der Veertien Eilanden. U riep mij,' groette Prins Adrie zijn vader met een nederig buiginkje. Vol tevredenheid zag hij zijn eigen reflectie in zijn schoenen. Daarna keek hij op naar zijn vader, de koning. De koning zetelde op een gigantische marmeren troon. Comfortabel was het niet, maar zoals het Heuvellandse gezegde ons heeft geleerd: *wie autoriteit uit wil stralen, zal zo nu en dan moeten lijden*. Naast de troon stond de hofnar. Keurig in zo'n clichématig pakje gestoken en met belletjes aan zijn muts.

'Je bent nu vijftien jaar en zeventig dagen oud,' begon zijn vader te vertellen. 'Morgen meld je je bij het leger aan de noordzijde van het kasteel.'

'Voor volk en vaderland,' knikte Prins Adrie.

'Vergeet het volk, maar doe het voor je vaders land!' bulderde de koning.

'O! Mijn! God!' schaterde de hofnar.

De koning schaterde mee en vervolgde zijn lachbui met een hoestbui, die in het ganse land te horen was en waar in de éénentwintigste eeuw menig dorp voor in quarantaine geplaatst zou zijn geweest.

Een dag later stond Prins Adrie in een pikzwart uniform bij enkele ridders in het bos buiten het kasteel. Hij probeerde zijn zwaard te trekken, maar dat ding zat muurvast in de schede die aan zijn riem bungelde.

'Vijand! Vijand!' schreeuwde één van de andere ridders plots.

Vóór Prins Adrie het in de gaten had, was hij in de steek gelaten en werd hij omsingeld door vier knoesten uit een nabijgelegen hertogdom, te herkennen aan dat lelijke knalgele pakje van ze. Prins Adrie moest vanzelfsprekend niets van hertogen en hun onderdanen hebben en begon vol overtuiging op de lieden te spugen en tegen hen te schreeuwen.

'Ik ben Prins Adrie! Kroonprins der Heu…'

Alvorens hij zijn titels kon verkondigen, lag hij op de grond. Eén van de hertogelijke onderdanen had hem met een gepaste dreun tegen de vlakte gewerkt. Vol levensvreugd begonnen de vier knoesten op onze kroonprins in te beuken. Prins Adrie was zich door de heftige pijnscheuten bewust van allerlei organen en spieren, waar hij nooit eerder kennis van had genomen. Na een vierde trap op de nieren en een vuistslag op zijn rechterslaap werd het ineens donker. De onderdanen van het hertogdom verdwenen. Het bos vervaagde. De pijn in de musculus transversus abdominis verzwond. Een diepe slaap ontstond.

Adrie ontwaakte op een smerig trottoir van een derderangs gemeente. Hij wist niet wat hij zag. Hij droeg plots een zwart T-shirt,

een bruine broek van corduroy en een paar in Zuidoost-Azië vervaardigde sportschoenen. Hij bewonderde het stiksel.

'Alleen kinderhandjes kunnen dat,' mompelde hij moeizaam en zachtjes in zichzelf.

'Hij is wakker!' hoorde hij naast zich. Adrie draaide naar het geluid toe en zag een jongen en een meisje van zijn leeftijd.

'Hoe heet je?' vroeg de jongen.

'Eh… Adrie,' mompelde Adrie, die al zijn titulatuur vergat. Stom! De koning zou woedend zijn! Hij wilde vertellen, dat hij hier niet vandaan kwam en dat hij wanstaltig ver van huis moest zijn. Alles was zo ontzettend anders hier. Waren deze mensen gevaarlijk? Hij greep naar zijn riem. Maar nee, geen zwaard te bekennen.

'Adrie? Heten mensen van onder de zestig tegenwoordig nog Adrie?' grapte het meisje.

'Heb je ook een achternaam?' vroeg de jongen.

Adrie hoorde de vragen maar half. Ze moesten weten dat hij van ver kwam.

'Ver…' mompelde hij. Praten kostte hem ontzettend veel moeite. Opnieuw greep hij naar z'n riem.

'Met 'n…' steunde hij. *Met 'n zwaard ben ik gekomen om te strijden voor de koning* wilde hij zeggen, maar zijn stem gaf het op na *Met 'n*.

'Wat zegt ie?' vroeg het meisje.

'Adrie Vermetten geloof ik,' zei de jongen.

'Kom mee naar ons, rust even uit, dan bellen we je ouders,' stelde het meisje voor aan Adrie.

Na meerdere paniekaanvallen te hebben gehad na het ervaren van een bushalte, een rijdende bus, de bewakingsbeelden in de bus, het sissende geluid van het remmende voertuig, het bestaan van rijtjeshuizen en portiekflats, nam Adrie uiteindelijk plaats op een bank in een woonkamer.

'Zal ik je vader of moeder bellen?' vroeg het meisje.

'Mijn vader?!' riep Adrie uit. Hij ontstak in blinde razernij. Dat ze hem hadden meegenomen in een rijdend Sodom en Gomorra was tot daaraantoe, maar dat ze de koning niet bij zijn

titulatuur noemden, was hoogverraad. Zijn paniek vergat hij, de controle over zijn stem keerde terug. Gepassioneerd en vol liefde voor het koninkrijk begon hij te foeteren.

'Jullie lieden der burgerij hebben het hier wel over Koning Adrianus VI, Koning der Heuvellanden, Graaf van Beekb…'

'Koning? Heuvellanden?' onderbrak de jongen hem lachend.

'Dit is Nederland. Onze koning heet Willem Alexander,' zei het meisje.

'Nee! Ik ben Kroonprins Adrie! Troonopvolger! Ik zal gaan regeren over alle heuvels, alle woestijnen, alle bossen én veertien eilanden! Al kan de helft daarvan me gestolen worden!' tierde Adrie.

'Je heet Adrie Vermetten. Je bent een Nederlandse jongen, net zoals ik. Doe normaal,' reageerde de jongen smalend.

Het meisje pakte een laptop en klapte deze open.

'Wat is dat?!' vroeg Adrie geschrokken.

'Een laptop? Gekregen van een verre neef, die won als enige in de straat een straatprijs vorig jaar.' antwoordde het meisje opgetogen.

Adrie werd duizelig, hij begreep geen enkel woord van wat ze gezegd had.

'Goed, vertel, hoe heet dat koninkrijk van je?' vroeg het meisje.

'Het Koninkrijk der Heuvellanden!' riep Adrie met gebalde vuisten in de lucht zwierend. Het meisje tikte met gezwinde spoed *Koninkrijk der Heuvellanden* in de zoekbalk op haar laptop.

'Moet dat zo met die vuisten?' vroeg de jongen.

'Er is vroeger inderdaad een koninkrijk geweest dat zo heette!' riep het meisje verbaasd.

'Wat bedoel je? Vroeger?' bulderde Adrie. Hij schrok. Hij klonk als zijn vader, de koning.

'Ja, dat staat hier, kijk!' wees het meisje op het scherm.

Adrie keek naar het scherm en had vooral last van de felheid van het licht. Hij kneep zijn ogen fijn en zag een lap tekst. Hij lachte onnozel en arrogant tegelijk.

'Het volk der Heuvellanders is ongeletterd en is daar trots op!' riep hij uit.

'Mariska, Lees voor!' riep de jongen naar het meisje.

'Goed,' zei het meisje en begon, '*Het Koninkrijk der Heuvellanden is een voormalig koninkrijk gelegen op een stuk gezonken land in de Noordzee. Het land werd tot zinken gebracht na opdracht van Koning Adrianus VI. Hij besloot hiertoe uit louter schaamte, nadat zijn zoon gelyncht was door enkele ridders uit een nabijgelegen hertogdom. Als de troonopvolging zó weinig autoriteit uitstraalde, kon het land beter verdwijnen van de aardbodem.* O kijk! Er staat een plaatje van een schilderij bij. Die lijkt op jou, Adrie! Wat leuk! Vertel je daarom aan iedereen dat je een prins bent? Omdat je toevallig een middeleeuwse dubbelganger hebt?'

Adrie ging even zitten. Was zijn land gezonken? Omdat zijn vader, de koning zich voor hem schaamde? Dit kon niet waar zijn!

'Je ziet erg wit, zal ik water voor je pakken?' vroeg de jongen.

Zonder iets te zeggen, stond Adrie op en begon te rennen. Hij moest deze woning uit. Zijn middeleeuwse brein was helaas niet op de lelijkheid van moderne architectuur ingesteld. Al gauw klonk er een hard gerinkel. Onze kroonprins was door de glazen serre gerend. Met glassplinters in zijn lijf en gezicht rende hij onvermoeid door. Niemand weet hoe, maar het was hem gelukt het huis te verlaten. Hij rende door. Hij rende en rende. Mensen keken hem verbaasd aan. Kinderen schrokken. Honden blaften. Bij een bushalte stonden vier supporters van de plaatselijke FC te wachten op de bus. Ze schrokken toen Adrie ineens voor hen stond. Adrie keek de voetbalsupporters indringend aan.

'Jullie…' brieste hij en wees naar het groepje.

De supporters, mannen breder dan ze lang waren, keken hem geschrokken aan. Eentje pulkte zenuwachtig aan zijn gele sjaal, die amper te zien was door het gele voetbalshirt waar die op rustte.

'Jullie knoesten! Hertogelijke onderdanen!' brulde Adrie terwijl hij naar de gele tenues wees, 'Ploerten! Rapaille! Schorem! Gepeupel!'

'Wat zeg je?' vroeg één van de mannen.

'Geboefte!' schreeuwde Adrie en spuugde de man in zijn gezicht.

Binnen een halve seconde maakte Adrie kennis met de koude betonnen vloer van het bushokje.

'Addergebroed!' was het laatste dat onze kroonprins kon zeggen. Of ja, zeggen. Hij kreunde het half. Daarna maakte hij kennis met zijn musculus quadratus lumborum en musculus erector spinae. Zelden hadden de vier heren met zoveel hartstocht op iemand ingetrapt. Eén van de heren leek de ambitie te hebben om Prins Adrie zijn fontanel terug te geven met zijn harde gepunter op het midden van de schedel. Het gekraak werd luider en luider en tegelijkertijd nam het bewustzijn van Adrie verder en verder af. Het werd weer donker. De supporters verdwenen. Het bushokje vervaagde. De opening in zijn schedel verzwond. Een diepe slaap ontstond.

Prins Adrie schrok wakker van een pijnscheut in zijn nieren. Zijn knieën leken los te zitten. Met zijn handen wilde hij eraan voelen, maar dit ging niet. Die waren vastgebonden op zijn rug.

'Kijk eens wie er wakker is!' riep iemand naast hem.

Adrie keek opzij en zag één van de hertogelijke onderdanen. In een flits zag hij het bos voor zich en de grijns van oor tot oor, die de onderdaan had gehad tijdens het haast machinaal aanbrengen van vuistslagen op zijn lever en milt.

'Waar ben ik?' vroeg hij aan de onderdaan.

'In onze martelkerker, prinsje,' zei de onderdaan met een sadistische glimlach, waarvan zelfs Jozef Mengele koude rillingen zou hebben gekregen.

Prins Adrie keek om zich heen. Enkele meters van hem vandaan lag een gehavend levenloos lichaam in een pikzwart ridderuniform. Aan de andere kant van de ruimte werd iemand in soortgelijke kledij gevierendeeld. Adrie sloot zijn ogen. Het was allemaal maar een droom geweest. Die rare woningen. Die vreemde doorzichtige muur, waar hij doorheen was gerend. Dat sissende

voertuig. Corduroy. De schaamte van de koning. Portiekflats. Alles. Alles was maar een droom geweest. Hij opende zijn ogen en keek nog eens goed om zich heen. Dit was zijn thuis. Dit was waar hij hoorde te zijn. Met pijn en moeite haalde hij opgelucht adem, wat amper ging met zo'n zwaar toegetakelde nervus phrenicus.

'Jij bent aan de beurt,' zong de onderdaan in het oor van Adrie en wees naar het lugubere apparaat, dat zojuist een Heuvellandse ridder in vier stukken had getrokken.

'Vroeger deden we dat met vier paarden, maar met moderne techniek hebben we daar geen dieren meer voor nodig,' voegde de onderdaan er trots aan toe.

Adrie was blij dat met *moderne techniek* níet bedoeld werd, dat je jezelf op een schermpje in een bus kon zien, maar gewoon een prachtig *state of the art* martelwerktuig. Onze kroonprins ging op een houten plank liggen terwijl zijn polsen en enkels werden vastgebonden aan brute ijzeren kettingen, die dankzij allerlei tandwielen vol elan het licht uit je ogen weg konden trekken. Adrie keek aandachtig naar de kettingen.

'Mooi staaltje smederij,' zei hij en sloot tevreden zijn ogen.

De onderdaan begon aan een hendel te draaien, waardoor de tandwielen in beweging werden gebracht. Prins Adrie luisterde naar het geratel van het apparaat. Keurig onder de zestig decibel. Wat een vakwerk! Zijn hart maakte een sprongetje. Gelukzalig opende hij nog één keer zijn ogen. Bij iedere metalen tik van een tandwiel werd het lijden heftiger en heftiger. Wát een autoriteit straalde Prins Adrie nu uit!

J.M. van Woensel

Hij kwam aan op gele bijzondere sloffen

Eindelijk zag hij een hotel, hij was opzoek naar een slaapplek en eten, het liefst gratis want geld had hij niet meer. Eenmaal binnen gekomen in het hotel maakte hij kennis met de vrouw achter de balie van het hotel. 'Salut mooiuh mivrouw, iek ben Adrie Vermetten en iek zoeku een slaapplieke, maar wel graatiz, u kunt mije hilpen asjoeblieft?'

Miranda, een hele mooie slanke vrouw met donker haar en felgroene ogen keek naar Adrie alsof ze nog nooit een man had gezien. Adrie was lang, had een getinte huidskleur, gespierd postuur, donker halflang krullend haar en opvallende bruine ogen waar je wel naar moest kijken. Miranda gaf Adrie een kamer naast het washok, die was namelijk nog vrij en niet de meest populaire kamer van het hotel. Tijdens drukke dagen op het werk was dit ook de slaapplek van Miranda. Adrie had in deze kamer zelfs een Grundig televisie, daar was hij erg blij mee. Nu wilde Adrie alleen nog een schotelantenne proberen te regelen, dit was namelijk voor Adrie de navelstreng met zijn vaderland.

Adrie raakte in een korte tijd goed bevriend met Miranda. Adrie ging ook mee naar het lokale café, waar Miranda regelmatig te vinden was met haar vrienden. Zo ontmoette Adrie ook de beste vriendin van Miranda, dat was Mariska. Mariska werd op slag verliefd op Adrie, ze zocht zijn aandacht, ze kreeg zijn aandacht maar een relatie kon je het niet echt noemen. Er ging een maand of twee voorbij in het hotel waarbij Adrie en Miranda elkaar steeds beter leerden kennen. Dit gebeurde vooral tijdens de maaltijden die Miranda voor Adrie verzorgde. Ook na afloop van de diensten die Miranda draaide bleef ze graag nog even met Adrie kletsen.

Op een avond, vrij spontaan, toen Miranda klaar was met haar dienst, vroeg Adrie aan Miranda: 'Kunt ju om zefen oer bij eilandje kommen?'

Het Eilandje was een bijzonder plekje bij de zee, het was eigenlijk geen eiland maar iedereen noemt het wel zo. Het is een laatste stukje land van waaruit je vanaf Vlissingen naar Breskens

kan kijken. Adrie wilde wat aan Miranda vertellen, hij leek een beetje zenuwachtig. Miranda dacht dat het hij iets wilde vertellen over haar vriendin, Mariska. Eenmaal aangekomen bij het eilandje zag Miranda hem alleen in de verte staan, haar handen voelden klam aan en haar hart begon steeds sneller te kloppen. 'Lieve Miranda, iek vin u mooie, lieve en iek echt houd van ju. Iek wollen ju en niet ju vreundin.' Miranda voelde vlinders in haar buik en was heel erg blij dat Adrie haar de liefde verklaarde. Zoals die vlinders in haar buik aan het fladderen waren zo vlogen ook haar eigen emoties door elkaar. Alsof er een knop werd aangezet waarbij zij openlijk mocht toegeven dat zij ook hartstikke verliefd op Adrie was. Het was een unieke man met gele bijzondere sloffen die zomaar op haar pad terecht was gekomen. 'Dat kon toch geen toeval zijn?' dacht Miranda.

'Lieve Miranda, iek niet heet Adrie, mijn naam is Achmed Vermaoui en iek komme out Marokko.'

Een aantal weken later vroeg Achmed aan Miranda of ze mee wilde naar Marokko.

'Maar Marokko? Waar ligt dat eigenlijk?' vroeg Miranda zich af. Maar Miranda twijfelde geen moment, ze pakte haar spullen, om stiekem te vertrekken. Ze vertelde haar ouders dat ze een paar dagen in het hotel, op het werk, zou moeten blijven slapen in verband met de drukte. Op haar werk vertelde ze dat ze een weekje op vakantie zou gaan met haar vriendinnen. Achmed had een auto geregeld. Hiermee begon hun reis naar Marokko, via België naar Frankrijk door de Pyreneeën, langs de kust van Spanje helemaal naar beneden naar Almeria. Daar moesten ze wachten op een boottocht richting Nador, dit duurde wel twee dagen, maar het was gelukt. Eenmaal aangekomen bij de Marokkaanse douane werd Achmed aangehouden. Miranda raakte in paniek, haar benen begonnen te trillen van angst. Ze wist niet wat er aan de hand was en niemand vertelde haar dat. Ze zag alleen mannen bij de douane werken en die keken haar gek aan. Ze voelde zich erg alleen en keek om zich heen. Ze viel op, ze was anders dan de rest, ze liep in een hotpants en een strak T-shirt met blote armen. Miranda besloot in

de auto te gaan zitten, af en toe weer even naar buiten een klein rondje lopen en eigenlijk overal waar ze keek zag ze stofachtig zand en zelfs palmbomen. Zittend op een grote steen met felle zon op haar rug, zag ze Achmed in de verte aankomen lopen. Ze vroeg aan hem wat er aan de hand was. Hij vertelde haar dat ze hem hebben aangehouden omdat hij een sigaret op stak en het is Ramadan.

'Ramadan?' vroeg Miranda verbaasd.

'Ja, de ramadan is een belangrijke maand voor Moslims, zij vasten dan van zonsopgang tot zonsondergang en dan is het al helemaal niet de bedoeling dat je rookt.' Achmed was dit helemaal vergeten en na uitgebreide excuses en een toelichting wat hij hier in Marokko komt doen mocht hij de reis met Miranda weer voortzetten.

Aangekomen in het dorp Ahfir, waar de familie van Achmed woonde, vielen de verschillende roodkleurige huizen van een soort kleistructuur op bij Miranda. Kinderen gooide stenen richting haar en riepen 'Shoufou Roumia!' Zij hoorde van Achmed dat het betekent 'Kijk, een Europeaan!' De vrouwen uit het dorp droegen allemaal lange kleding en een hoofdoek. Van vele vrouwen was heel het gezicht bedekt en zag je alleen twee ogen. Hun handen waren zwart van de henna. Oudere vrouwen in het dorp hadden ook een tatoeage op hun kin. De mannen liepen in witte lange jurken en gele sloffen, dezelfde sloffen als die van Achmed. Nu begreep Miranda waar deze sloffen vandaan kwamen en waarom Achmed ze zo graag aanhad. Voor Miranda was het een grote nieuwe wereld, ze begon langere kleding te dragen en ging mee in het ritme van alledag daar in Marokko. Het werkleven van het hotel kon Miranda snel vergeten.

De ouders van Miranda belden na vier dagen naar het hotel omdat ze nog niks van Miranda hadden vernomen. Tot hun verbazing kregen ze te horen dat Miranda niet op het werk was maar met vriendinnen op vakantie. De ouders van Miranda zochten contact met alle vriendinnen, maar niemand wist waar ze was. Iedereen werd ongerust. En na ruim een week van vermissing, kregen ze een telegram:

Lieve mama en papa,
Het gaat heel goed met mij, geen zorgen.
Ik ben in Marokko met Adrie,
nou eigenlijk heet hij Achmed
en ik blijf voorlopig hier.
Zodra ik jullie kan bellen,
dan zal ik dit doen.
Ik hou van jullie!

Het was een grote schok, opgelucht dat ze iets hadden gehoord, maar vooral geschrokken over de mededeling dat Miranda daar voorlopig wilde blijven, ze was nog maar net achttien jaar oud! De vader van Miranda pakte de wereldkaart erbij, 'Waar ligt in godsnaam Marokko?'

Na een maand had Miranda het dorp een klein beetje leren kennen en ze had ook een soort dorpshuis gevonden waar een telefoon staat. Via Achmed was het gelukt om te regelen dat Miranda mocht bellen. Ze belde naar haar moeder. Ze hadden een goed gesprek en de ouders hadden er vertrouwen in dat Miranda verantwoordelijk zou zijn en dat zij het goed had, 'Ik moet ophangen,' zei de moeder van Miranda na een tijdje, '*Lingo* begint!'

Miranda was blij dat ze met Achmed kon zijn maar ook vond zij het leven in Marokko zwaar. Ze was vaak ziek en ze moest wennen aan de gewoontes en het eten, maar ondanks de velen tegenslagen bleef ze bij Achmed, hij was immers de liefde van haar leven. Ze werkte keihard, in de vismijn bijvoorbeeld. Ze begon ook een eigen bedrijfje samen met Achmed, het plukken en verkopen van kippen. Miranda was de enige vrouw in het dorp die werkte en die op een rode bestofte solex brommer door het dorp reed. Na het werk was Achmed vaak te vinden in het theehuis op het dorp, hier zaten de mannen bij elkaar. Zo was het dorpsleven en er was hier zelfs stiekem alcohol te verkrijgen. Dit dronken de mannen uit handbeschilderde gekleurde theeglaasjes, zodat niemand door had dat er alcohol werd geschonken.

Samen bouwden ze een leven op, ze trouwden en kregen uiteindelijk zes kinderen, vier meiden en twee jongens. De oudste vier zijn geboren in Nederland. Miranda ging elk jaar op vakantie naar Nederland. Haar ouders en andere familieleden kwamen ook regelmatig op vakantie naar Marokko. En vonden het ondanks de armoede een prachtland en kwamen er heel graag. Iedereen was onder de indruk van het goudgele zand en de rode aarde in de gloed van de felle zon. Miranda durfde vanwege de zorg niet te bevallen in Marokko en daarom kwam zij bij de eerste vier kinderen met ongeveer dertig weken zwangerschap naar Nederland. De laatste twee kinderen heeft ze wel in Marokko gekregen, twee nakomelingen, een meisje en een jongen. Miranda durfde de laatste twee bevallingen wel aan in Marokko, ze had immers al vier kinderen gebaard en was aan het leven in Marokko gewend geraakt. Na ruim vijfentwintig jaar in Marokko te hebben geleefd, wilde Miranda graag terug naar Nederland, ze zag nieuwe mogelijkheden in Nederland en nu haar ouders op leeftijd raakten wilde zij dichterbij zijn. Ze lieten een huis bouwen in Vlissingen en de jongste twee kinderen, die in Marokko waren geboren, gingen voor het eerste naar een Nederlandse school. Er waren ook momenten waarop Miranda zich realiseerde dat de wereld er anders uit had gezien als zij andere keuzes had gemaakt, maar dit was haar route, haar pad, geen toeval, het moest zo zijn. Dit was haar sprookje! Samen met Achmed en haar kinderen woonden zij nu in een zelfontworpen huis in Nederland.

'Pa wat zegt de dokter?' vroeg de oudste zoon van Achmed.

'Dat ik het met jullie moet delen.'

'Wat, papa?'

'Dat ik misschien doodga. Maar we weten niet wanneer, hoor. Het kan nog maanden duren.'

Het enige wat Achmed nog graag wilde is terug naar Marokko, terug naar zijn ouderlijk huis.

'Als ik ga sterven dan wil ik sterven bij mijn familie en ouders.' Miranda begreep dit volledig en steunde haar allergrootste

liefde en beste vriend. Samen vertrokken ze naar Marokko en hun zes kinderen bleven achter in Nederland. De jongste was twaalf jaar oud en de oudste tweeëndertig jaar.

De kinderen bezochten hem vier maanden later in Marokko om afscheid te nemen.

Van de mooie lange gespierde man was niks over gebleven. Achmed was graatmager, nog steeds die opvallende ogen maar hij had geen haar meer. De twee jongste kinderen van twaalf en vijftien jaar schrokken bij het weerzien van hun vader heel erg. Achmed zag zijn twee kleine kinderen in de deuropening staan en begon te huilen en zei: 'Oh mijn lieve kinderen, asjeblieft kom hier bij mij en geef mij een knuffel.' Het knuffelen deed pijn bij Achmed, hij kon niet meer normaal liggen. Hij snakte constant naar lucht en vertelde voortdurend aan zijn twee kleine kinderen hoeveel hij van ze hield.

Ze bleven twee weken bij hun vader. Elke dag zaten ze uren naast hem. Soms probeerden ze nog een klein stukje in huis te lopen met hun vader. Achmed haalde samen met zijn kinderen herinneringen op, ze hebben ook veel gelachen in die twee weken met elkaar.

Wanneer Achmed ging rusten, gingen de kinderen bij hun familie zitten. De jongste twee kinderen huilden veel, voelde zich erg verdrietig omdat ze hun vader zo zagen lijden en binnenkort de allerbeste, grappigste en zorgzaamste vader moeten gaan missen in hun leven.

De twee jongste gingen in die twee weken voordat ze naar bed moeten eerst nog even een uurtje naast hun vader liggen, het liefst bleven ze daar een hele nacht liggen, knuffelen, lachen en herinneringen ophalen met hun lieve vader, maar helaas ging dit niet.

'Papa ik weet dat je school heel belangrijk vind, ik beloof je daarom dat ik mijn best ga doen op school en dat ik wat van mijn leven ga maken.'

'Papa weet je wel dat jij de allerleukste en beste vader bent die een kind zich maar kan wensen?'

'Papa het leven is echt zo oneerlijk, ik wil niet dat jij zoveel pijn hebt en ik wil jou niet moeten missen.'

'Papa denk je dat we elkaar nog ooit terug gaan zien?'

Het moment was daar, het moment van afscheid nemen, afscheid nemen voor altijd? Wel voor het leven dat we nu leven.

Ik wil nog niet dood
al kleeft de kanker aan mijn lijf,
ik wil gewoon echt nog niet dood!

Achmed trok zijn zwart met gele muts van zijn hoofd en pakte de hand van Miranda en hij keek haar zowel liefdevol als verslagen aan en zei: 'Zorg goed voor de jongste twee en beloof me dat ze goed terecht komen.' De tranen rolden over zijn wangen, snakkend naar lucht, hij kuste en knuffelde met zijn allerlaatste energie zijn kinderen en zei 'Ei l'oeuf you!'

Laila Boutchich

Een stukje Adrie

Het leven is vaak meer dan de som der delen echter niet bij Ad. Het leven van Ad leek zich af te spelen in fragmenten. Losse delen die later vakkundig gemonteerd worden tot een enigszins vloeiend verhaal. Niet dat Ad hier zelf weet van had. Hij gaf niet veel om samenhang maar genoot zeker van een aantal losse delen die vaak gepaard gingen met drank, seks en televisie. In dat opzicht was de geboorte van zijn vrouw een heel belangrijke gebeurtenis in het leven van Ad. Typerend hiervoor is dat, ondanks de enorme betekenis, hij hier niet bij aanwezig was. Maar ach, dat kwam 18 jaar later wel goed.

Ad reed op zijn rode Tomos door de stad. Zijn brommer was zijn trots maar kende problemen met de juiste afstelling na een half geslaagde poging de machine op te voeren. Het boren van kleine gaatjes in het uitlaatspruitstuk zorgde voor terugkerende problemen met de benzinetoevoer. Zoals alle vrijdagen reed hij naar de plaatselijke snackbar om een friet en frikandel speciaal te eten. Ondanks zijn afkeer van alle vormen van groente en fruit kwamen op een of andere manier de uitjes in dit gerecht perfect samen tot een uitermate bevredigende smaakervaring. Net op het moment dat hij bij de snackbar arriveerde sloeg zijn Tomos spontaan af. Ad lachte in zichzelf en verbeelde dat zijn brommer wist dat ze op de juiste plek waren.

Bij het binnenstappen van de snackbar voelde Adrie een hand op zijn schouder. Adrie wilde zich direct omdraaien om uit te halen met rechts maar hield in toen hij zag dat aan deze hand een vrouw vast zat. Adrie en vrouwen was tot nog toe geen goede combinatie gebleken tenzij de vrouw als papieren versie mee mag doen in deze bewering. Hij probeerde vaak wel contact te krijgen met leden van het andere geslacht maar voor hen leek hij dan onzichtbaar. De vrouwen hadden altijd duidelijk meer aandacht voor zijn vrienden of andere leden van zijn eigen sekse. Adrie was dan wel aanwezig maar meer als aankleding. Een inwisselbaar decor-

stuk. Een toeschouwer. Een niet betalende bioscoopbezoeker. Dit keer was het duidelijk anders want het was zij die hem aanraakte.

'Heb je een gulden voor mij,' vroeg het slordig opgemaakte meisje. Adrie dacht snel na, ja zeggen kost me een gulden maar nee zorgt voor het einde van deze aandacht. In een split-second antwoorde hij vervolgens met de achteraf alles bepaalde woorden: 'Ja tuurlijk.' Vanaf dat moment waren hij en Mariska onafscheidelijk.

Op de venterbank bij Adrie en Mariska staat een plant en achter deze plant een foto van een stralend echtpaar. Het zijn de ouders van Adrie. Hij heeft altijd een goede band met zijn ouders gehad in tegenstelling tot Mariska. Zij kende haar ouders niet en was opgegroeid in een kudde nijlpaarden. De ouders lieten haar achter in Zambia waarna ze is opgevangen door de leider van een kudde nijlpaarden die na het tragische verlies van nijlpaardbaby Ndakkiye zochten naar een vorm van rouwverwerking. Mariska kreeg alle bescherming en liefde die ze nodig had om deze periode door te komen.

Naarmate de jaren verstreken merkte Tanja dat ze anders was dan haar soortgenoten en ook het eentonige grasmenu ging haar steeds meer tegen staan. De leider van de groep leek dit te merken en probeerde Mariska op te vrolijken door tijdens het rondslingeren van zijn ontlasting op twee voorpoten een soort handstand te doen. De groepsgenoten vonden dat hun leider zich hiermee volkomen belachelijk maakte en waren stiekem toch ook wat jaloers. Op een nacht, terwijl de leider sliep, besloten een deel van de groep dat Mariska moest verdwijnen. Mariska's beste vriendin maakte haar wakker en gaf een teken haar te volgen. Drie andere groepsgenoten waren een uur daarvoor vertrokken naar het tentje van een bioloog die hen zogenaamd al weken onopgemerkt volgde. De bioloog werd wakker van de grommende geluiden dicht bij zijn tent. Hij zag de drie nijlpaarden staan en pakte zijn fototoestel en zaklamp en sloop zacht uit zijn tent. De drie liepen rustig richting het zuiden, recht op de plaats af waar Mariska en haar gemene vriendin stonden te wachten.

De bioloog zag de silhouetten van een nijlpaard en… een mens. Zijn hard klopte in zijn keel terwijl hij dichterbij sloop. Op een gegeven moment renden alle nijlpaarden weg en lieten Tanja eenzaam achter. De bioloog kwam dichterbij, Mariska gromde, de bioloog schoot een verdovingspijl, Mariska zakte in elkaar, de bioloog nam Mariska mee naar Nederland, Mariska werd heropgevoed, de bioloog stierf, Mariska kreeg trek in friet maar had geen geld. Dit laatste was kort voor het moment dat ze Adrie ontmoette. Adrie gaf haar de gevraagde gulden en meer. Hij gaf haar zijn hand. Adrie heeft Mariska nooit gevraagd wie haar ouders waren en zij heeft nooit de behoefte gevoeld Adrie te vertellen over haar jeugd. Adrie is tevreden zoals het is en is allang gewend aan het vieze toilet dat Marika telkens achterlaat.

Jan Mons

Exterruit

Adrie Vermetten stond er in dikke blauwe letters op wat ooit onmiskenbaar een innaai-etiket was geweest, maar nu aan een randje, flets en verfrommeld hing te bungelen aan de binnenkant van de tas. 'Adrie Vermetten,' hij proefde de naam in zijn mond, sprak hem nog een keer uit en herhaalde hem steeds weer in zijn hoofd in de hoop dat het bekender ging klinken. Het zei hem helemaal niets.

Hij klemde de tas steviger tegen zich aan, alsof het oude leer een reddingsboei was en hem zou kunnen beletten te verdrinken in het wanhopige gevoel dat zich steeds meer van hem meester maakte. Wat was er gebeurd, waar was hij en vooral hoe kwam hij hier?

'Rustig blijven,' sprak hij tegen zichzelf, 'rustig blijven en deduceren, dan kom ik er wel uit.'

Het gevoel van het vermorzelde hoofd tussen zijn sterke handen deed hem kokhalzen maar zorgde tegelijk voor een gevoel van intens geluk.

Hij bekeek zichzelf in de weerspiegeling van het raam van het café; een onopvallend, spichtig mannetje was hij altijd gebleven. Zijn haar, door zijn moeder steevast 'melkboerenhondenhaar' genoemd, hing nog altijd vettig om zijn hoofd. Net zoals zijn profiel nog steeds werd bepaald door de veel te grote spitse neus die hem het uiterlijk van een roofvogel gegeven zou hebben als zijn ogen er niet zo wezenloos starend naast hadden gestaan. Een onopvallende verschijning zonder naam.

Een lichte paniek maakte zich van hem meester terwijl hij uit alle macht probeerde de doffe watten uit zijn hoofd te verbannen. De tas, die zou vast aanknopingspunten bieden!

Maar de inhoud van de tas was net zo raadselachtig als zijn aanwezigheid op het terrasje; een potlood, een doorzichtig plastic doosje met een bonte verzameling van pillen in alle kleuren en maten en een bladzijde uit een boek. *ZWAARD* las hij. Verder stond er niets op het beduimelde stuk papier dat er uit zag of het al hon-

derden keren uit de tas was gehaald. Toen hij het omdraaide zag hij negentien potloodstreepjes, keurig gerangschikt in groepjes van vijf. Alleen bij de laatste vier streepjes ontbrak het schuine lijntje dat strak over de andere groepjes lag.

Teleurgesteld bekeek hij de spullen toen de mist in zijn hoofd toch begon op te trekken. Terwijl hij uit alle macht probeerde zich te herinneren, leek het of iets hem hiervan wilde weerhouden.

Als hij zijn best deed kon hij nog de lichtbittere, ijzerachtige geur van het warme bloed op zijn handen nog ruiken.

Een week geleden waren ze op vakantie gegaan, samen in de gammele deux-chevaux waren ze een bijzonder stel: zij groot, grof gebouwd en met haar kortpittige kapsel tegen het dak van de auto en hij, Dirk, daarnaast; het schlemielige, tengere mannetje, met holle ogen starend in de verte. Zoals op iedere reis die ze samen maakten, schalde ook nu weer Roy Orbison uit de krakende luidsprekers van het oude wrak. Hij had een hekel aan Roy Orbison, maar durfde er niets van te zeggen; Mariska's wil was wet. Toch genoot hij van de vakanties samen; Mariska ging dan helemaal op in de plaatselijke cultuur waardoor hij meer dan eens even aan haar aandacht kon ontsnappen. Die gouden momenten waren zo heerlijk dat hij zich achteraf niet meer kon herinneren wát hij precies gedaan had, maar hij ging altijd met een intens voldaan gevoel weer terug naar huis.

De dagelijkse routine van zich afschuddend had hij het zelfs gewaagd de pillen, die zij driemaal daags voor hem klaarlegde, niet in te nemen. Een hachelijke onderneming aangezien Mariska zijn pilleninname, in de twintig jaar dat ze samen waren, als een havik in de gaten hield. Maar hij voelde zich er beter, fijner, ongedwongener en ja… misschien zelfs jonger en gelukkiger bij.

En nu zat hij hier, op dit terras met zijn krachteloze handen in zijn schoot. Mariska zou zo wel komen.

Het lelijke, grove gezicht van het viswijf had een bijna verraste uitdrukking gehad met de ogen wijd open en een walgelijke grote mond met vlezige lippen waarop een verstilde schreeuw lag die niemand meer zou horen.

'Kom Dirk, we gaan.' Bijna was hij blij haar stem te horen, hoe afschuwelijk bazig en kil die ook klonk. 'Goed lief,' zuchtte hij, terwijl hij moeizaam opstond van de harde houten stoel, waarna hij aanstalten maakte gelaten achter haar aan naar de auto te sjokken.

'Wacht,' zei hij, 'geef me 10 seconden.' Langzaam voelde hij hem terugkomen, de man die hem sinds zijn jeugd enkele malen per jaar bezocht. De sterkere, die zich nooit op zijn kop liet zitten door bedisselende vrouwen, artsen en therapeuten. De man die zelf wel wist wat goed voor hem was; Adrie Vermetten.

Langzaam zakte Adrie terug op het gammele stoeltje en trok de bladzijde uit zijn tas.

Terwijl hij naar zijn potlood grabbelde herinnerde hij zich dat dit steeds het meest geweldige moment was. 'Bijna zo goed als seks,' mompelde hij (al wist hij door de medicijnen bijna niet meer hoe dat was) terwijl hij heel precies een kaarsrecht diagonaal streepje over de vier wachtende lijntjes trok.

Nummer twintig was een feit.

Voldaan deed Adrie een stap naar achteren om plaats te maken voor Dirk. Met medelijden zag hij hoe de loser weer bezitnam van het lichaam.

MarkJans